

NIĞDE BASIN TARİHİNDEN BİR KESİT (1924-1931)*

*Nevzat TOPAL***

ÖZET

Niğde’de ilk matbaa 1922 senesinde kurulmuştur. Matbaanın kurulması ile beraber Niğde’de basın hayatı gelişmeye, kısa sürede gazete ve dergiler neşredilmeye başlanmıştır. 1924-1931 yılları arasında Feryad, Müdafaa, Nida, Niğde, Tatlıdil, Bilgi, Resmi Niğde gazeteleri ile Güzel Mecmua ve İlkadım dergileri neşredilmiştir. Bu gazete ve dergiler, Niğde’nin kültür hayatının gelişmesinde önemli katkılar sağlamıştır.

Niğde basın tarihinde ilk neşredilen gazete Feryad Gazetesi’dir. 13 Temmuz 1924 tarihinde yayın hayatına başlayan bu gazetenin 1925 yılının sonlarına doğru adı Niğde olarak değişmiştir. Nida Gazetesi ise 1924 senesinin son aylarında neşredilmeye başlanmıştır. 1925 senesinin Ocak ayında Müdafaa Gazetesi yayımlanmaya başlanmıştır. Bu gazetelerin elimizde sınırlı sayıda nüshaları mevcuttur. Ancak ne kadar süre ile yayımlandıkları tespit edilememiştir. Hepsi haftalık olan bu gazeteler 4’er sayfa olarak çıkarılmışlardır. Niğde’de Tatlıdil isminde bir gazetenin varlığı daha bilinmesine rağmen hiçbir nüshasına ulaşılamamıştır. Niğde’de 1928 senesinden itibaren Bilgi isminde bir gazete yayımlanmaya başlanmış olup bu gazetenin adı önce Resmi Niğde, daha sonra da Niğde olarak değiştirilmiştir.

Bu gazeteler dışında Niğde’de 1926-1928 yılları arasında Güzel Mecmua ve İlkadım isimlerinde iki dergi daha yayımlanmıştır. Bu dergilerden Güzel Mecmua’da neşredilen yazıların çoğunda gerçek isimler yerine takma isim kullanıldığı göze çarpmaktadır. Makale ve şiirlerin büyük bir bölümünde yazıların altına düşülen tarihlerden derginin basım tarihinden önce yazıldığı anlaşılmaktadır.

Güzel Mecmua’dan iki, İlkadım Dergisi’nden bir sayıya ulaşılabilmektedir. Bu sayılarda yer alan makaleler ile ilgili olarak çalışmamızda gerekli tablolar oluşturulmuştur. 1924-1931 seneleri arasında Niğde’de tespit edebildiğimiz altı gazete ve iki dergi yayımlanmıştır. Bu gazete ve dergilerin Cumhuriyetin kurulduğu ve inkılâpların ilk uygulandığı yıllarda yayımlanmış olmaları önemlerini daha da artırmaktadır. Bu yayımlar yaptıkları neşriyat ile Cumhuriyet ve inkılâpların halk tarafından benimsenmesinde önemli katkılar sağlamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Niğde, Basın, Feryad, Müdafaa, Nida, Bilgi, İlkadım, Güzel Mecmua, Tatlıdil, Resmi Niğde.

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir

** Yrd. Doç. Dr. Niğde Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, El-mek: nevzattopal@hotmail.com

SECTION FROM THE HISTORY OF NİĞDE PRESS (1924-1931)

ABSTRACT

The first printing house of Niğde was established in the year of 1922. By this establishment the press started to develop and after a few periods the newspapers and magazines were published.

The newspapers Feryad, Müdafaa, Nida, Niğde, Tatlıdil, Bilgi, Resmi Niğde and the magazines of Güzel Mecmua and İlkadım were published during 1924-1931. These newspapers and magazines were highly assisted on improving the cultural life of Niğde.

The first published newspaper in the History of Niğde press is Feryad. The name of this newspaper which began its press life at July 13, 1924 was changed as Niğde at the end of 1925. The newspaper Nida was started to publish in the last months of 1924. Newspaper Müdafaa was also started to publish in the year of 1925 at January. Because we have limited number of copies of these newspapers, the period of press couldn't be determined. All of these papers were weekly and consisting of four pages. Although it has been referred the publishing of a newspaper called Tatlıdil, no copy of the paper couldn't found. In 1928 a newspaper had been published in the name of Bilgi whose name was then changed to Resmi Niğde and to Niğde.

Except for these papers two magazines were published as Güzel Mecmua and İlkadım during 1926-1928. It is conspicuous that the writers were used nicknames for most of the articles published in Güzel Mecmua. It is understood from the footnotes of the articles published in the magazines that the writing dates of the articles were much earlier than the publishing date of the magazines.

Two copies of Güzel Mecmua and one copy of İlkadım could be reached. In our study the necessary tables were composed about the articles published in these copies.

In conclusion, six newspapers and two magazines were published during 1924-1931 according to our survey. The importances of these publishings are higher because they had been published at the first years of Republic and first applications of Revolutions. They were also considerably assisted for the acceptance of Republic and Revolutions by public.

Key Words: Niğde, Press, Feryad, Müdafaa, Nida, Bilgi, İlkadım, Güzel Mecmua, Tatlıdil, Resmi Niğde.

Giriş

Niğde, tarihi, kültürel değerleri ve sosyal hayatı ile Türkiye'nin önemli şehirlerinden birisidir. Şehirde Selçuklu Devleti, Karamanoğlu Beyliği ve Osmanlı Devleti dönemlerine ait çok sayıda mimari eser mevcuttur. Niğde, mimari eserler dışında eğitim-öğretim ve kültürel yönden de oldukça iyi bir tarihi geçmişe sahiptir. Tarihi süreç içerisinde Niğde'de çok sayıda şair ve yazar

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

yetiştirmişdir¹. Örneğin Türkiye Selçuklu Devleti zamanından günümüze ulaşan çok az sayıdaki vakayinamelerden birisi Niğdeli Kadı Ahmed'in yazdığı el-Veledü's-Şefik ve'l-Hâfidü'l-Halik isimli eserdir².

Niğde'de ilk matbaa 1922 senesinde kurulmuştur³. Matbaanın kurulması ile birlikte kısa sürede basın faaliyetleri gelişmeye başlamıştır. Bu basın faaliyetleri Niğde'nin sosyal, siyasi, kültürel ve ekonomik belleğini oluşturması bakımından çok önemlidir. Bu çalışmada Niğde'nin 1924-1931 seneleri arasında basın faaliyetleri değerlendirilmiştir. Çalıştığımız dönem Türkiye Cumhuriyetinin kurulduğu ve inkılâpların halka aktarıldığı bir dönemi ihtiva etmektedir. Niğde basını kamu hizmetlerinin ve duyurularının halka aktarılması ve halkın inkılâplara yönlendirilmesi hususunda önemli katkılar sağlamıştır.

Çalıştığımız gazete ve dergiler yerel olmalarına rağmen, ulusal gelişmelere de çok önem vermişlerdir. Özellikle gazetelerin ilk sayfalarında ulusal gelişmeler aktarılarak Niğde halkının yapılan inkılâplara yaklaşımı ve basının bu husustaki propaganda faaliyetleri ortaya çıkmaktadır.

A. Gazeteler

Niğde'de 1924-1931 seneleri arasında 6 gazete neşredilmiştir. Bu gazetelerden ilki Feryad olup ismi daha sonra Niğde olarak değişmiştir. Gazete sahiplerinin Avukat ve Dış doktoru gibi meslekleri icra eden kişiler olduğu tespit edilmiştir. Bilgi Gazetesi ise Niğde'nin ilk resmi vilayet gazetesi olup ismi Resmi Niğde ve sonrasında Niğde olarak değişmiştir.

1. Feryad Gazetesi

Feryad Gazetesi 13 Temmuz 1924'te kurulmuştur. Gazetenin elimizde bulunan 5. sayısında sahibinin C. Şehabettin⁴ ve Hamid Şakir, Baş muharririnin ise C. Şehabettin olduğu görülmektedir. C. Şehabettin gazetenin hem sahiplerinden biri hem de başmuharriridir. Beşinci sayısında gazetenin haftalık olduğu ve Çarşamba günleri yayımlandığı belirtilmiştir⁵. Aynı sayının yayımlandığı tarih hatalı olarak 31 Kânunuevvel 1341/31 Aralık 1925 olarak gösterilmiştir. Gazetenin elimizde mevcut olan 14. sayısı 16 Teşrinievvel 1340/16 Ekim 1924 tarihinde yayımlanmıştır⁶.

Gazetenin 14. sayısında sahibi Hamid Şakir, sorumlu müdürü Rıza Ratıb olarak gösterilmiştir. Sahibi ve sorumlu müdürün değişmesi hakkında bir izaha rastlanılmamıştır. Ancak daha sonraki sayılarda ismi Niğde Gazetesi olarak değişen gazetede C. Şehabettin'in avukat olduğu gerekçesi ile gazetede tüm yetkilerini babasına devrettiğine dair bir izah yer almaktadır⁷. C. Şahabettin'in mesleği gereği kısa süreliğine böyle bir değişikliğin yapılmış olması mümkündür. Gazetenin bu sayısı Çarşamba değil Perşembe günleri yayımlanmıştır⁸.

Gazetenin 18. sayısı ve elimizde mevcut diğer sayılarında sahibi, başmuharriri ve sorumlu müdürü C. Şehabettin olarak gösterilmiştir⁹. Gazetenin yayımlandığı sayılar periyodik olarak takip

¹ Niğde'de yetişmiş şair ve yazarlar için bkz. (İsmail Özmel, *Niğdeli Şair ve Yazarlar*, Tekten Matbaası, Niğde 2009, 1231 s.

² Kadı Ahmed ve eseri için bkz., (Ali Ertuğrul, *Anadolu Selçukluları Devrinde Yazılan Bir Kaynak: Niğdeli Kadı Ahmed'in El-Veledü's-Şefik ve'l-Hâfidü'l-Halik'i*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi Sanatları Ana Bilim Dalı, İzmir 2009

³ "Niğde'nin Kültür Durumu", *Niğde İl Yıllığı 1967*, s. 117.

⁴ C. Şehabeddin'in Avukat (Dava Vekili) olduğu Gazetenin farklı nüshalarında verilen reklamlardan anlaşılmaktadır. (*Feryad*, I/18, 13 Teşrinisani 1340, s.4; *Feryad*, I/19, 20 Teşrinisani 1340, s.4).

⁵ *Feryad*, I/5, 31 Kânunuevvel 1341, s.1

⁶ *Feryad*, I/14, 16 Teşrinievvel 1340, s.1

⁷ *Niğde*, I/7, 13 Kânunusani 1926, s. 1

⁸ *Feryad*, I/14, 16 Teşrinievvel 1340, s.1

⁹ *Feryad*, I/18, 13 Teşrinisani 1340, s.1; *Feryad*, I/19, 20 Teşrinisani 1340, s.1; *Feryad*, I/24, 25 Kânunuevvel 1340, s.1; *Feryad*, I/25, 1 Kânunusani 1340, s.1

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

edildiğinde 25. sayısı 1 Kânunusani 1341/1 Ocak 1925 tarihli olması gerekirken bu tarih hatalı olarak 1 Kânunusani 1340/1 Ocak 1924 olarak basılmıştır¹⁰. Bu tarih gazetenin tesis tarihinden önceki bir tarihe tekabül etmektedir ki, bu mümkün değildir.

Elimizde 5, 14, 18, 19, 24 ve 25 sayıları mevcut olan Feryad Gazetesi'nin birinci sayısına ulaşamamıştır. Ancak gazetenin tesis tarihinin 13 Temmuz 1340/13 Temmuz 1924 olduğu düşünülmüşse ilk sayının bu tarihte yayımlanmış olması kuvvetle muhtemeldir.

Gazetenin 5. ve 25. sayılarındaki baskı tarihlerindeki yanlışlık diğer sayılar ile yapılan karşılaştırma ile tespit edilebilmiştir. Gazetenin 5. sayısının 13 Ağustos 1340/1924 Çarşamba günü çıkmış olması gerektiği halde gazete üzerinde 31 Kânunuevvel 1341/31 Aralık 1925 yazılmıştır. Yine 25. sayısının basım tarihi 1 Kânunusani 1341/1925 olması gerekirken gazetede 1 Kânunusani 1340/1924 tarihinin yazıldığı görülmektedir.

Gazetenin 5. sayısında Çarşamba günleri yayımlandığı belirtilmişken, 14. sayısında ve elimizdeki diğer sayılarında Perşembe günleri yayımlandığı görülmektedir. Gazete yerel olmasına rağmen ulusal gelişmelere de önemli ölçüde yer vermiştir. Gazetenin elimizdeki sayılarında sahibi, başmuharriri umumiyetle C. Şehabettin olarak belirtilmiş olmasına rağmen 16. sayısında gazete sahibi Hamid Şakir, sorumlu müdür de Rıza Ratıb olarak gösterilmiştir.

Temmuz 1924 tarihinden itibaren yayımlanan gazete 1926 senesi Ocak ayından itibaren isim değişikliğine giderek Niğde Gazetesi adıyla çıkmaya başlamıştır. Niğde Gazetesi'nin 13 Ocak 1926 tarihli nüshasında Feryad isminin mahlas olduğu belirtilerek gazetenin adının Niğde ismiyle değiştirildiği belirtilmiştir¹¹.

2. Nida Gazetesi

Niğde'de baskı tarihi dikkate alındığında ikinci sırada yayın hayatına giren Nida Gazetesi'dir. Gazete 1924 senesinin son aylarında yayımlanmaya başlamıştır. Bir sayısı 4 sayfadan ibaret olan gazetede yerel ve ulusal gelişmeler yer almaktadır. Elimizde gazetenin 4, 5, 7 ve 10. sayıları mevcuttur. 5 Kânunusani 1340/5 Ocak 1924 tarihli 4. sayısında gazetenin 1340/1924 senesinde tesis edildiği ve haftalık olarak Pazartesi günleri yayımlandığı belirtilmiştir.¹² Ancak gazetenin 5, 7, 10 sayıları dikkate alındığında 4. sayının 5 Kânunusani 1341/1925 tarihinde yayımlanmış olması gerekmektedir. Gazetenin 5. sayısı 12 Kânunusani 1341¹³, 7. sayısı 26 Kânunusani 1341¹⁴ ve 10. sayısı 16 Şubat 1341¹⁵ tarihlidir.

Gazetenin sahibi, başmuharriri ve sorumlu müdürü Ratıbzade Ali Rıza Bey'dir¹⁶. Haftalık çıkan Nida Gazetesi'nin ne kadar süreyle yayın hayatında kaldığı tespit edilememiştir.

3. Müdafaa Gazetesi

Niğde'de üçüncü sırada yayın hayatına giren gazetedir. Gazete, 1925 senesinden itibaren yayımlanmaya başlanmıştır. Elimizde 4, 10 ve 11. sayıları mevcuttur. Gazetenin 4. sayısı 29 Kânunusani 1341/29 Ocak 1925 tarihinde yayımlanmıştır. Bu sayıda haftalık Perşembe günleri yayımlanan Cumhuriyetçi Halk Gazetesi olduğu belirtilmiştir. Aynı sayıda gazetenin 1341/1925 tarihinde tesis edildiği yazılmış ancak ay ve gün verilmemiştir. 4. sayının 29 Ocak 1925 tarihinde

¹⁰ *Feryad*, I/25, 1 Kânunusani 1340, s.1

¹¹ *Niğde*, 7, 13 Kânunusani 1926, s. 1

¹² *Nida*, 4, 5 Kânunusani 1340, s.1.

¹³ *Nida*, 5, 12 Kânunusani 1341, s.1.

¹⁴ *Nida*, 7, 26 Kânunusani 1341, s.1.

¹⁵ *Nida*, 10, 16 Şubat 1341, s.1.

¹⁶ Gazetenin farklı nüshalarında Ali Rıza Bey'in Diş Tabibi olduğu hususunda reklamlar yer almaktadır. (*Nida*, 4, 5 Kânunusani 1340, s.1; *Nida*, 5, 12 Kânunusani 1341, s.1).

yayımlandığı dikkate alınırsa ilk sayısının 8 Ocak 1925 tarihli olması gerekir. Gazetenin 4. sayısında sahibi hakkında bilgi verilmemiş, sorumlu müdür olarak da C. Şehabettin gösterilmiştir¹⁷.

Gazetenin 10 ve 11. sayılarında ise sahibi ve başmuharriri Karamolla Oğullarından İsmail Hakkı¹⁸, sorumlu müdür C. Şehabeddin gösterilmiştir¹⁹.

Gazetenin yayın hayatının ne zamana kadar devam ettiğini elimizdeki sayılarla tespit etmek oldukça güçtür. Gazete 1925 yılı Ocak ayının ilk günlerinde yayımlanmaya başlamıştır. Gazete 4 sayfadan ibaret olup, diğer gazeteler gibi yerel ve ulusal gelişmelere yer vermektedir.

4. Niğde Gazetesi

Niğde’de dördüncü sırada yayımlanmaya başlayan gazetedir. Ancak bu gazete yeni bir gazete olmayıp Feryad Gazetesi’nin ismi değiştirilerek yayımlanmaya başlamıştır. Gazetenin elimizde bulunan ilk nüshası 7. sayıdır. 7. sayısında gazetenin sahibi ve başmuharriri olarak C. Şehabettin görülmektedir. 13 Kânunusani 1926 tarihli²⁰ 7. sayıda gazetenin 13 Temmuz 1340 tarihinde kurulduğu ve haftalık olarak Çarşamba günleri yayımlandığı belirtilmiştir. Bu tarih Feryad Gazetesi’nin kuruluş tarihidir.

Gazetenin 13 Kânunusani 1926 tarihli 7. sayısında Feryad Gazetesi’nin devamı olduğu açıkça belirtilmiştir. Gazetede, Feryad’ın bir isim değil unvan olduğu, Feryad Gazetesi’nin kuruluşundan bir yıl geçmesinin ardından mahlas olan Feryad isminin terk edildiği ve gazetenin adının Niğde olarak değiştirildiği halka duyurulmuştur²¹.

“Güzel Yurdumuzda geçen sene doğarak tam bir yıldır feryad iden (Feryad’ın) feryad unvanı hadd-i zatında ismi değil mahlası idi. Artık tam bir sene-i devriye-i veladetini idrak ile mübâhî olan gazetemize bu ateşin mahlası terk ile asıl ismini vermek zamanı hulûl ettiği için yine aynı meslek ve hüviyet siyasiyesiyle gazetemiz bugünden itibaren muskâtının güzel ve munis ismiyle matbû’ât ‘âilesi içine karıştı. Binâenaleyh yeni senenin ilk haftasında hakiki ismiyle intişar eden gazetemizi kariin-i kirama (okuyucularımıza) takdim ile kesb-i şeref eyeriz.”²²

Niğde Gazetesi’nin 20 Kânunusani 1926 tarihli 8. sayısında ise sahibi, başmuharriri ve sorumlu müdürü değişmiş ve gazete Abdülşahap Cemal Bey’in idaresine girmiştir. C Şehabettin Bey okuyucuların dikkatine başlıklı bir yazısında bu hususu izah etmiştir²³. C. Şehabettin Bey, gazetede tüm yetki ve mal varlığını babası Abdülşahap Cemal Bey’e devretmiştir.

“Kariin-i Kirama

Kendim avukat olduğum cihetle gazete çıkarmaklığımın kanunen memnû’ bulunduğundan bahisle dahiliye vekâlet-i Celilesinden makâm-ı ‘âlî vilayete şerefvurud emr-i sâmi vekâletpenâhî mucibince bi-t-tab’ (tabiatıyla) şahsiyet-i resmîyemi gazete sütunundan ayırmak mecburiyetinde buldum. Fakat atiyende hak verasetini temin etmek emeliyle imtiyazımı babama terk ettiğim bu gazeteden şahsiyet ve maneviyem elbette ayrılamaz. Binaenaleyh fi mâbad baba malı olarak sandığım ve tanıdığım Niğde Gazetesi hakkında kariin-i kiramın kemâ-kân (eskiden olduğu gibi) rağbet ve teveccühlerini isticalen ba-arzolunduğu vechile yalnız şahsiyeti resmîyemin hürmet ve vedamı arz eyerim.”²⁴

¹⁷ Müdafaa, 4, 29 kânunusani 1341, s. 1

¹⁸ Gazetenin 4. sayısında İsmail Hakkı Bey’in Nevşehirli olduğu ve Avukatlık mesleğini icra ettiğine dair bir ilan ve reklam haberi yer almaktadır. (Müdafaa, 4, 29 kânunusani 1341, s. 4).

¹⁹ Müdafaa, 10, 9 Nisan 1341, s. 1; Müdafaa, 11, 16 Nisan 1341, s. 1

²⁰ Niğde, 7, 13 Kânunusani 1926, s.1

²¹ Niğde, 7, 13 Kânunusani 1926, s.1

²² Niğde, 7, 13 Kânunusani 1926, s.1

²³ Niğde, 8, 20 Kânunusani 1926, s.1

²⁴ Niğde, 8, 20 Kânunusani 1926, s.1

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Gazeteye ait elimizdeki son sayısı 6 Temmuz 1927 tarihli 67. sayıdır²⁵. Bu sayıda gazetenin halen sahibi, başmuharriri, sorumlu müdürü Abdülşahap Cemal Bey'dir²⁶. Gazetenin yayın hayatına ne zamana kadar devam ettiği tespit edilememiştir. Ancak 23 Ocak 1928 tarihinde Bilgi Gazetesi yayımlanmaya başladığına göre Niğde Gazetesinin Temmuz 1917 ile Ocak 1928 tarihleri arasında yayın hayatı sona ermiş olmalıdır.

5. Bilgi Gazetesi

Niğde Vilayetinin ilk resmi gazetesidir. Gazete yayın hayatına 23 Kânunusani 1928 tarihinde başlamıştır. Gazetenin başmuharriri ve yazı işleri müdürü Kazım Bey'dir. Gazetenin ilk sayısında haftalık olarak Pazartesi günleri yayımlandığı belirtilmiştir²⁷. Gazete bu isimle 3 yıl yayın hayatını sürdürdükten sonra Şubat 1931'de ismi Resmi Niğde olarak değiştirilmiştir. Gazetenin bu isimle 19 Ağustos 1935 tarihine kadar yayımlandığını görmekteyiz²⁸. 26 Ağustos 1935 tarihinden itibaren ise Niğde ismiyle yayımlanmıştır²⁹.

6. Tatlıdil Gazetesi

Bu gazeteye ait elimizde hiçbir nüsha ve kayıt bulunmamaktadır. 1967 Niğde İl Yıllığı'nda 1922 senesi sonrasında Niğde'de neşredilmeye başlayan gazete ve mecmuaların isimleri verilmiştir. Niğde İl Yıllığı'nda ismi zikredilen gazetelerden birisi de Tatlıdil Gazetesi'dir³⁰. Bu gazete muhtemelen 1925 yılı veya hemen sonrasında yayımlanmıştır. Hakkında başka bir bilgi ve kayda rastlanılmamıştır.

B. Dergiler

Niğde'de 1924-1931 yılları arasında iki derginin yayımlanmış olduğu tespit edilmiştir. Bu dergilerden ilki 1926 senesinde yayımlanan İlk Adım Dergisi'dir. Bu derginin sadece 1 Mayıs 1926 tarihli 8. sayısına ulaşılabilmektedir. Diğer dergi ise Güzel Mecmua'dır. Bu dergi 1928 yılında yayımlanmış olup 1. ve 2. sayılarına ulaşılabilmektedir. Elimizdeki sayıları değerlendirilerek dergiler hakkında tahlil ve değerlendirme yapılmıştır.

1. İlk Adım

Bu dergi 1926 senesinde neşredilmeye başlanmıştır. Elimizde sadece 1 Mayıs 1926 Cumartesi günü basılan 8. sayısı mevcuttur. Derginin kapağında her 15 günde bir neşredilen ilmî, edebi, iktisadî ve fennî bir dergi olduğu belirtilmiştir.

Elimizdeki nüshanın iç kapağında dergi sahibi ve başmuharririnin Hilmi Gültekin, sorumlu müdürünün Kemal Turgud olduğu kaydedilmiştir. Derginin ilk makalesi dergi sahibi ve başmuharrir Hilmi Gültekin'in "Mücadele-i Hayatiye" başlıklı yazısıdır³¹. Bu yazıda canlıların ilk andan itibaren hayatlarının bir mücadele çerçevesinde geliştiği belirtilmiştir. İnsanların toplumda bir yer ve statü elde edebilmesi için mücadele ve çalışmasının şart olduğu dile getirilmiştir. Hayvanlar ve bitkilerdeki gelişmelere örnekler veren makalede insanı üstün kılan vasfın cemiyet içinde yaşaması olduğu dile getirilmiştir.

²⁵ Niğde, 67, 6 Temmuz 1927, s.1

²⁶ Niğde, 67, 6 Temmuz 1927, s.1

²⁷ Bilgi, 1, 23 Kânunusani 1928, s. 1.

²⁸ Resmi Niğde, VII/378, 19 Ağustos 1935, s. 1.

²⁹ Niğde, VII/379, 26 Ağustos 1935, s. 1.

³⁰ "Niğde'nin Kültür Durumu", Niğde İl Yıllığı 1967, s. 117.

³¹ Hilmi Gültekin, "Mücadele-i Hayatiye", İlkadım, I/8 (Mayıs 1926), s. 1-2.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Kemal Bey³² tarafından yazılan “İlk Bahar Koşuları Münasebetiyle” başlıklı çalışma³³ dergideki ikinci makedir. Kemal Bey bu makalesinde Niğde’nin tarım ve hayvancılıkla meşgul olan bir şehir olduğunu belirtmiş, özellikle hayvancılığın gelişmesi hususunda yapılması gerekenleri anlatmıştır. Özellikle Vali Salih Cemal Bey’in bu hususta desteklerinin takdire şayan olduğunu belirtmiştir. Makalenin sonunda ise Kayseri’de Mayıs ayında yapılacak bir at koşusunu haber vererek Niğdeli gençlerin de böyle bir faaliyet yapmasını ümit ettiğini belirtmiştir.

Muallim Hicri Tahsin (Göncel)³⁴ tarafından Bor’da 3 Nisan 1926 tarihinde yazılmış “Gül Dikenleri” isimli bir şiir de bu sayıda yayımlanmıştır. Tahsin Bey bu şiiri dert ortağı olarak ifade ettiği Kerim Sebati Bey’e ithaf etmiştir. Oldukça uzun bir şiirdir³⁵.

Dergideki başka bir makale de Doktor Ekrem³⁶ tarafından hazırlanan “Mektebin Müştemilatı” başlıklı yazıdır³⁷. Bu yazıda okullar ve binaların ve durumları hakkında bilgi verilmiştir.

Dergide Cevad Cenab Bey tarafından Paris’te bulunan Naci Bey’e ithaf edilerek yazılan “Harab” isimli bir şiir yer almaktadır³⁸.

Derginin 6. sayfasında İstanbul’da bulunan M. Ata ve Fazıl beylerin şiirleri yer almıştır. M. Ata’nın şiiri “Güneş Yükselirken”³⁹, Fazıl Bey’in şiiri ise “Kulaktan Aşk”⁴⁰ ismini taşımaktadır. Bu şiirlerin ikisinin altında da İstanbul’da yazıldığı belirtilmiştir. Ayrıca şiirlerin altında M. Ata ve Fazıl beylere gönderdikleri yazıların neşredilmiş olduğu hususunda bir de not düşülmüştür.

Dergide yer alan bir diğer makale ise Ahmed Sami tarafından tercüme edilmiş olan “Çiftçinin Kızı” isimli hikâyenin devamıdır⁴¹. Hikâye bu sayıda tamamlanmamış olup devamının var olduğu belirtilmiştir.

Bir diğer makale de İzmir Erkek Lisesi öğrencilerinden Ekrem Hakkı’nın 1 Mart 1926 tarihli yazısıdır. Ekrem Hakkı bu yazısında 1 Mart 1925’te İzmir Erkek Lisesi yatılı öğrencisi olarak eğitim-öğretim gördüğü sırada yatakhane çıkılan bir yangın ve sonrasında Necdet isimli bir arkadaşının ölümünü ve bundan duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir⁴².

Dergideki bir diğer makale de Lokman tarafından yazılan “Rakı-Sarhoşluk” başlığını taşımaktadır. Bu makalede Anadolu’nun köylerindeki bir düğün tasvir edilerek yapılan eğlencelerden bahsedilmiştir. Düğünde bulunanların eğlence olsun diye rakı içtikleri ve sonrasında sarhoş olarak hoş olmayan tavırlar içerisinde girdikleri anlatılmıştır. Sarhoş olanların silah ve bıçaklara sarıldıkları ve tehlike yarattıklarına dikkat çekilerek insanların bundan uzak durmalarının sağlanmasını istemiştir⁴³.

³² Makalenin sonunda Kemal Bey’in Hayvan Tabibi (veteriner) olduğu yazılıdır. (Kemal, “İlk Bahar Koşuları Münasebetiyle”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 4).

³³ Kemal, “İlk Bahar Koşuları Münasebetiyle”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 2-4.

³⁴ Hicri Göncel 1884 senesinde Bor’da doğmuştur. 1900 senesinde Konya Öğretmen Okulunu bitirmiştir. Yaklaşık 43 yıl değişik okullarda Edebiyat öğretmenliği yapmış; 1962 senesinde vefat etmiştir. Geniş bilgi için bkz. (Özmel, *age*, s. 152-169).

³⁵ Hicri Tahsin, “Gül Dikenleri”, (şiir *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 2-4).

³⁶ Doktor Ekrem Bey’in Hafız olduğu makalenin başındaki açıklamadan anlaşılmaktadır. (Doktor Ekrem, “Mektebin Müştemilatı”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.5).

³⁷ Doktor Ekrem, “Mektebin Müştemilatı”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.5-6.

³⁸ Cevad Cenab, “Harab” (şiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.5.

³⁹ M. Ata, “Güneş Yükselirken” (şiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.6.

⁴⁰ Fazıl, “Kulaktan Aşk” (şiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.6.

⁴¹ “Çiftçinin Kızı”, (mütercimi Ahmed Sami), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.7-8.

⁴² Ekrem, “Acı Bir Hatıra”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.9.

⁴³ Lokman, “Rakı-Sarhoşluk”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.9-10.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Derginin bu sayısında son olarak Bor Muallimler birliğinin müsameresi anlatılmıştır. Bor'da Numune Mektebi kız ve erkek öğrencileri tarafından düzenlenen müsamereye Vali Salih Cemal Bey, Maarif Müdürü Ali Haydar Bey ve eşinin iştirak ettiği beyan edilmiştir. Müsamere ve diğer gösterilerin oldukça başarılı olduğu belirtilerek düzenleyen ve görev alanlara teşekkür edilmiştir⁴⁴.

Derginin sonunda ise okuyuculara yapılan üç duyuru yer almaktadır. Bunlardan biri Aksaray Tahrirat Müdürü Hilmi Bey'in gönderdiği abone bedelinin alındığına dairdir. İkincisi ise Suzan Nezaha Hanım'a şiir konusunda becerisinin yetersiz olduğu nesir yazması yolunda bir tavsiyedir. Üçüncüsü ise Aksaray'da Hasan Basri Bey'e hitaben yazılmıştır. Bu yazıda şiir hakkında göndermiş olduğu tenkit yazısının oldukça sert ve hırçın olduğu belirtilerek bu yazının neşredilmediği belirtilmiştir⁴⁵.

Tablo 1: İlk Adım'ın Sekizinci Sayısında Yayımlanan Çalışmalar

Türü/Konusu	Başlık	Yazarı	Sayfa
Makale	Mücadele-i Hayatiye	Hilmi Gültekin	1-2
Makale	İlk Bahar Koşuları Münasebetiyle	Kemal	2-4
Şiir	Gül Dikenleri	Muallim Hicri Tahsin	2-4
Makale	Mektebim Müştemilatı	Doktor Ekrem	5-6
Şiir	Harab	Cevad Cenab	5
Şiir	Güneş Yükselirken	M. Ata	6
Şiir	Kulaktan Aşk	Fazıl	6
Çeviri (Hikâye)	Çiftçinin Kızı	Mütercim Ahmed Sami	7-8
Hatıra	Acı Bir Hatıra	Ekrem	9
Makale	Rakı ve Sarhoşluk	Lokman	9-10
Müsamere	Bor Muallimler Birliği'nin Müsameresi	-----	10
Duyuru	Okuyuculara		10

2. Güzel Mecmua

İlk sayısı Şubat 1928 tarihinde çıkan Güzel Mecmua'nın kapağında ilim, san'at ve felsefe dergisi olduğu belirtilmiştir. İlk sayısının iç kapağında "Mecmua Tahrir Heyeti Tarafından Teşekkürlerimiz" başlığı ile mecmuanın neden çıktığı hususunda izah yapılmış ve yayımlanmasına vesile olanlara teşekkür edilmiştir. Güzel Mecmua'nın dönemin Niğde Valisi Hüsnü Bey'in teveccüh ve teşvikleriyle neşredildiği belirtilmiştir. Ayrıca Niğde'de yayımlanan Bilgi Gazetesi başmuharriri Kazım Bey'e ve vilayet encümen azalarına teşekkür edilmiştir. Mecmuanın amacının ise millî hars ve irfana hizmet olduğu ifade edilmiştir. Mecmua, Niğde Vilayet Matbaası'nda basılmıştır.

İlk sayısının 18. sayfasındaki "Bir İzah" başlıklı yazıdan derginin sahibi ve tahrir heyeti müdürünün Kerim Gültekin olduğu anlaşılmaktadır. Kerim Gültekin bu yazısında 1340/1924 senesinden beri Bitlis'te yayınlanan "İlim ve Kemal Mecmuası" nın yeni bir şekli olarak Güzel

⁴⁴ "Bor Muallimler Birliği'nin Müsameresi", *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.10.

⁴⁵ *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.10.

Mecmua'yı Niğde'de neşretmeye başladığını belirtmiştir. Bu yüzden Güzel Mecmua'da neşredilen yazıların birçoğunun yeni çalışmalar olmayıp önceden hazırlanmış yazılar olduğunu söylemiştir. Kerim Bey, yayınlanan yazıların bir kısmının 1328/1912 senesinden itibaren kendisi tarafından hazırlanan çalışmalar olduğunu ve bu çalışmalarını takma isim ve mahlaslar kullanarak yayımladığını ifade etmiştir⁴⁶.

Kerim Gültekin, 6 Şubat 1928 tarihli bir yazısı ile okuyuculara seslenmiştir. Bu yazıda dergiye gönderilecek olan çalışmalar ve muhtevaları hakkında bilgi verilerek mecmuaya gönderilecek yeni çalışmaların yayımlanacağını bildirmiş, yeni çalışmaların gönderilmesi hususunda okuyucuları teşvik etmiştir⁴⁷.

Derginin Niğde dışında Ankara, Afyonkarahisar, Balıkesir, Bursa, Bitlis, Denizli, Edirne, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kars-ı Kafkas, Kayseri, Konya, Kilis, Kırkağaç, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Urfa, Trabzon ve Tarsus'ta dağıtımının yapıldığı bilinmektedir⁴⁸.

Derginin ilk makalesi Güzel Mecmua tarafından "Büyük Gaziye" başlığını taşımaktadır. Bu makalede Gazi Mustafa Kemal ve İnkılaplar hakkında övgü dolu izahlar yapılmıştır⁴⁹. Güzel Mecmua Tahrir Heyeti tarafından hazırlanan "Güzel Mecmua Niçin Çıkıyor" başlıklı sunuş yazısında derginin çıkış amacı izah edilmiştir. Bu yazının Merhum Ziya Gökalp'in hatırasına hürmetle ithaf olunduğu başlığın hemen altında belirtilmiştir⁵⁰.

Derginin bu sayısında "Benim Şiirim" isimli bir şiir yayımlanmıştır. Şiirin altına 12 Nisan 1335/25 Nisan 1919 tarihi düşülmüştür. Ancak şairin ismi belirtilmemiştir⁵¹. Şair şiirde Kerim mahlasını kullanmıştır⁵². Derginin ikinci sayısında yer alan başka bir şiirde ise şairin ismi Kerim olarak kullanılmıştır⁵³.

Dergide yer alan başka bir makale ise M. A. (isimlerinin baş harfleri yazılmış) ismiyle istifa etmiş olan bir Lise Öğretmeni tarafından "Bizde Tarih ve Tarih Kitapları" başlıklı bir makale yayımlanmıştır. Bu makale, Mükrimin Halil Bey'e (Yınanç) ithaf edilmiştir. Bu makalede millî ve mahalli tarihimizin problemleri sıralanarak çözüm yolları önerilmektedir. Özellikle Anadolu Türk tarihinin yeterli düzeyde anlatılmadığı vurgulanmaktadır⁵⁴.

Ekremin isimli bir şairin "Yanakların" isimli şiiri bu sayıda yer almıştır⁵⁵. Dergideki yer alan diğer bir makalede M. A. A. isimli yazarın "Türk Edebiyatının Garb Edebiyatıyla Mukayesesi" isimli çalışmadır. Bu çalışmada genel bir değerlendirme yapıldıktan sonra Türk edebiyatçıları ve eserleri Batı edebiyatçılarının eserleri ile mukayese edilmiştir. Namık Kemal, Yakub Kadri, Yahya Kemal vb. edebiyatçılar ve eserleri tahlil edilerek Batı edebiyatı ile karşılaştırılmıştır⁵⁶.

Dergide yer alan diğer makale ise "Hakiki Memleket Coğrafyası Nasıl Yazılır" başlıklıdır. Bu makalenin yazarı M. A. Akif'dir. Bu makalede memleket coğrafyasının nasıl yazılacağı

⁴⁶ Kerim Gültekin, "Bir İzah...", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 18.

⁴⁷ Kerim Gültekin, "Kâri'atla Baş Başa", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 18.

⁴⁸ *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), Arka kapak duyurusu.

⁴⁹ "Büyük Gaziye", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 3-4.

⁵⁰ "Güzel Mecmua Niçin Çıkıyor", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 5-6.

⁵¹ Kerim, "Benim Şiirim" (şiir), *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 6.

⁵² Şiirin son iki mısrası; "Bir Çiçek destesi, bir başka güzel, şüh bir eda/Bir Fuzûlî, bir Nedîm, bir de Kerîm şeyda.." şeklindedir. (Kerim, "Benim Şiirim" (şiir), *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 6).

⁵³ Kerim, "Şark" (şiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 8.

⁵⁴ A.M., "Bizde Tarih ve Tarih Kitapları", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 6-7.

⁵⁵ Ekremin, "Yanakların", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 7.

⁵⁶ M.A.A., "Türk Edebiyatını Garb Edebiyatıyla Mukayesesi", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 8-10.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

üzerinde durulmuştur⁵⁷. Bu yazarın bir önceki yazarla aynı olması ihtimali yüksektir. Çünkü önceki makalenin yazarı M. A. A. olarak gösterilmiştir⁵⁸.

Gültekin tarafından Nisan 1333/Nisan 1917 tarihinde Urfa’da kaleme alınan “Ah O Güzel İken” başlıklı bir nesir çalışması neşredilen makaleler arasındadır⁵⁹. Aynı sayfada M. K. K. tarafından kaleme alınan “İstedğim Şiir...” başlıklı bir şiir yer almaktadır⁶⁰.

Dergide yer alan diğer bir makale ise Kerim Gültekin’in “Niğde’yi Nasıl Gördüm?” başlıklı çalışmasıdır. Yazar bu makalede Niğde şehri hakkındaki görüşlerini anlatmaktadır. Niğde’ye ilk defa kış aylarında gelen Kerim Gültekin şehirde kar ve kış dışında bir şey görmediğini dile getirmiştir. Şehrin bahar ve yaz aylarındaki durumunu henüz görmeyen yazar şehri birkaç kez gezdiğini ve şehrin etrafının bağlık ve bahçelik olduğunu dile getirerek bahar ve yaz aylarının nasıl geçeceği hakkında fikir sahibi olduğunu ifade etmiştir. Yazar şehrin harap durumda olduğunu dile getirmiştir. Şehrin en güzel semtinin Kayabaşı Mahallesi olduğunu fakat dikkat edilmezse buranın da bakımsızlıktan harap olabileceğini söylemiştir. Yazara göre bunun sebebi de mahalleye yerleştirilen sakinlerin ilgisiz davranışlarından kaynaklanmaktadır. Kerim Gültekin’in yazısında bahsettiği diğer bir mahalle de Yenice Mahallesi’dir. Bu mahallenin gelişmeye müsait olduğu ve sık ağaçlıklarla bezendiği anlatılmıştır. Bu mahallede bulunan bir köşkten övgüyle söz edilmiştir. Ayrıca Niğde’nin gelişmesinde hizmet etmiş olan Merhum Muhiddin Bey’i yazısında rahmetle anmıştır⁶¹.

Dergide devamla “Nefiseler Meşheri” başlıklı hikâyenin bir kısmı yer almaktadır. Hikâye yazarı belirtilmemiştir. Yazar, hikâyeyi muhterem ağabeyim dediği Hamid Nusred Bey’e ithafen yazmıştır⁶².

İstifa etmiş olan Lise Edebiyat Öğretmeni Ziya Sinc tarafından Urfa’da 1335/1919 senesinde yazılmış olan “Devrana Gazel” isimli şiir derginin bu sayısında yer almıştır⁶³.

Dergide devamla yazarı belirtilmeyen “Mefkûrenin Azabı” isimli bir roman yayımlanmıştır. Bu roman Reşad Nuri Bey’e ithaf edilmiştir.

Dergide yer alan makalelerden birisi de başmuharrir tarafından kaleme alınan 14 Şubat 1928 tarihli “Yeni Yazılar ve Fikirler” başlıklı çalışmadır. Bu makalede Milli Mecmua ve Hayat Mecmuası’nda yer alan “Bir Başka Ahlak” isimli makale ile Resimli Ay Dergisi’nde yer alan “Türk Tipi Nasıldır” başlıklı makaleler tanıtılmıştır.

Tablo 2: Güzel Mecmua’nın Birinci Sayısında Yayımlanan Çalışmalar

Türü/Konusu	Başlık	Yazarı	Sayfa
	Büyük Gaziye	Güzel Mecmû’a	3-4
Musâhebe	Güzel Mecmû’a Niçin Çıkıyor?	Tahrir Hey’eti	5-6
Şiir	Benim Şiirim	Kerim	6
Tarih	Bizde Tarih ve Tarih Kitapları	M. A.	6-7
Şiir	Yanakların	Ekrem’in	7
Edebiyat	Türk Edebiyatının Garb Edebiyatı İle Mukayesesi	M. A. A.	8-10

⁵⁷ M. A. Akif, “Hakiki Memleket Coğrafyası Nasıl Yazılır”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 10-11.

⁵⁸ M.A.A., “Türk Edebiyatını Garb Edebiyatıyla Mukayesesi”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 8-10.

⁵⁹ Gültekin, “Ah O Güzel İken..”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 10-11.

⁶⁰ M. K. K., “İstedğim şiir”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 12.

⁶¹ Kerim Gültekin, “Niğde’yi Nasıl Gördüm?”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 12.

⁶² “Nefiseler Meşheri”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 13-15.

⁶³ Ziya Sinc, “Devrana Gazel”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 15.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Coğrafya	Hakiki memleket Coğrafyası Nasıl Yazılır	M. A. Akif	10-11
Nesir	Ah O Güzel İken...	Gültekin	11-12
Şiir	İstediği Şiir	M. K. K.	12
Görüşler ve Sezişler	Niğde'yi Nasıl Gördüm?	Kerim Gültekin	12
Hikâye	Nefiseler Meşheri	-----	3-15
Divan Edebiyatı	Devrana Gazel (şiir)	Ziya Sinc	15
Roman	...Mefkûrenin Azabı	-----	16-18
Mütefekkir	Yeni Yazılar ve Fikirler	Baş Muharrir	18.

Derginin ikinci sayısı 22 Mart 1928 tarihinde yayımlanmıştır⁶⁴. İkinci sayının ilk makalesi “Yeni Pervaneler...” başlığını taşımaktadır. Bu makalede Bursa Amerikan Mektebi’ndeki üç kız öğrencinin dinden dönmesi konusu değerlendirilmiştir⁶⁵.

Dergideki diğer bir makale de M. K. K. tarafından hazırlanan “Ferd mi, Cemiyet mi” başlığını taşımaktadır⁶⁶. Bu makalenin yer aldığı 3. sayfanın altında “Bir Güzele...” isimli şiir⁶⁷; 4. sayfasında ise “Milliyet...” isimli şiir yer almaktadır⁶⁸. Bu şiirlerin şairleri olarak gösterilen Ekrem’in ve Kerim Gültekin kuvvetle muhtemel aynı kişidir. Dergide yer alan yazı ve şiirlerin bir kısmı dergiyi çıkaran Kerim Gültekin tarafından farklı takma isimler ve mahlaslar kullanılarak yazılmıştır. Kerim Gültekin bu durumu derginin 1. sayısında izah etmiştir⁶⁹.

Dergide yer alan başka bir makale de “Tarih Bir İlim Olamaz” başlığı ele alınmıştır⁷⁰. Tarih felsefesini ilgilendiren böyle bir konunun mecmuada yer alması oldukça ilginçtir. Bu şekildeki makaleler derginin daha da önemini artırmaktadır. İlk sayısında “Bizde Tarih ve Tarih kitapları” ve “Hakiki Memleket Coğrafyası Nasıl Yazılır” başlıklı makaleler yer alırken mecmuanın bu sayısında da “Tarih Bir İlim Olamaz” konusu ele alınmıştır. Bu makalede günümüze ulaşan belge ve tarih kitaplarının tarafılığı üzerinde durulmuştur. Tarih kitaplarını yazarların döneminin olay ve kişilerinden etkilendiklerinden taraflı oldukları dile getirilmiştir. Bu durumun tarihi ilim olmaktan uzaklaştırdığı hususu dile getirilmiştir. Makalenin son sayfasında ise “Bugünün Şairine” isimli bir şiir yer almaktadır⁷¹.

“Maarifte Son İlmî İnkılâp” başlıklı makale de bu sayıda neşredilen diğer bir çalışmadır⁷². Bu makalenin Kilis’te neşredilen Hudud İli Gazetesi’nin 17, 24, 28 Mart 1341 (1925) tarihli nüshalarında yer alan tetkiklerin yeniden ele alınmış hali olduğu ifade edilmiştir. Makalede eğitim kurumlarımızda ortaya çıkan yeni durum ve inkılâplar değerlendirilmiştir. Bu makalenin bulunduğu 8. sayfanın altında “Şark”⁷³, 9. sayfanın altında “Tabiattan Kitabeler...”⁷⁴ başlıklı şiirler yer almıştır.

⁶⁴ İç kapakta bu tarih 15 Mart 1928 olarak gösterilmiştir. (*Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928))

⁶⁵ “Yeni Pervaneler”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 1-2.

⁶⁶ M. K. K. “Ferd mi, Cemiyet mi”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.3-4.

⁶⁷ Ekrem’in, “Bir Güzele...”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 3.

⁶⁸ Kerim Gültekin, “Milliyet”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.4.

⁶⁹ Kerim Gültekin, “Bir İzah...”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 18.

⁷⁰ Abdülkerim Akif, “Tarih Bir İlim Olamaz?”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.5-6.

⁷¹ Ziya Sinc, “Bugünün Şairine”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 6.

⁷² M. A., “Maarifde Son İlmî İnkılâp”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.7-9.

⁷³ Kerim, “Şark” (şiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 8.

⁷⁴ Kerim, “Tabiattan Kitabeler...”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 9.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Edebiyat konusunun işlendiği diğer bir makale “Büyük Şairimizin Yıl Dönümü” başlığını taşımaktadır⁷⁵. Bu makalede 25 Ekim 1924 tarihinde vefat eden merhum Ziya Gökalp’in hatırası yâd edilmiştir. Ayrıca makalenin bulunduğu 11. sayfada Hadi Tuğrul’un yazdığı “Prens” isimli şiir yer almaktadır⁷⁶.

Dergide yer alan başka bir makale ise “Yeni Edebiyat ve Sanat Nazariyeleri” başlığını taşımaktadır⁷⁷. Yazarı belirtilmeyen ve sayfanın altında mecmua ibaresi bulunan bu yazı kuvvetle muhtemel dergi yazı işleri müdürü Kerim Gültekin tarafından hazırlanmıştır. Bu makalede edebiyat ve sanatta ortaya çıkan yeni nazariyeler konusu ele alınmıştır.

Son makale ise “Toksöz” imzalı mektup sahibine dergi tahrir heyeti tarafından verilen cevabi mektup yer almıştır⁷⁸. Bu makalede Toksöz imzalı bir okuyucunun dergi ve dergide yer alan birtakım makalelere yaptığı eleştirilere cevap verilmiştir.

Tablo 3: Güzel Mecmua’nın İkinci Sayısında Yayımlanan Çalışmalar

Türü/Konusu	Başlık	Yazarı	Sayfa
Musâhebe	Yeni Pervaneler	Mecmû’a	1-2
Felsefe	Ferd mi, Cemiyet mi?	M. K. K.	3-4
Şiir	Bir Güzele	Ekrem’in	3
Şiir	Milliyet	Ekrem’in	4
Tarih	Tarih Bir İlim Olamaz?	Abdülkerim Akif	5-6
Şiir	Bugünün Şairine	Ziya Sinc	6
İlim	Maarifte Son İlimi İnkılâp	M. A.	7-9
Şiir	Şark	Kerim	8
Şiir	Tabiattan Kitabeler	Kerim	9
Edebiyat	Büyük Şairin Yıl Dönümü	A. Mustafa	10-11
Şiir	Prens	Hadi Tuğrul	11
Tefekkür	Yeni Edebiyat ve Sanat Nazariyeleri	-----	11-13
Halk Edebiyatı	“Toksöz” İmzalı Mektub Sahibine (Cevap)	Tahrir Heyeti	14-16

SONUÇ

Niğde’de 1924-1931 seneleri arasında Feryad (adı daha sonra Niğde Gazetesi olarak değiştirilmiştir), Müdafaa, Nida, Niğde, Tatlıdil ve Bilgi (bu gazetenin adı önce Resmi Niğde, sonrasında ise Niğde olarak değiştirilmiştir) isimleri ile altı gazete farklı tarihlerde yayın faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Bu gazetelerin hepsi haftalık olup yerel ve ulusal gelişmelerin halka ulaştırılması noktasında rehber olmuşlardır. Özellikle yapılacak inkılâplar öncesinde kamuoyu oluşturmak; inkılâplar sonrasında ise halkı bu yeni duruma alıştırmak için önemli bir görevi yerine getirmişlerdir. Bu gazeteler dışında Güzel Mecmua ve İlkadım isimli iki dergi Niğde’de yayımlanmıştır.

Bu gazete ve mecmuaların tüm koleksiyonlarına ulaşmak mümkün olamamıştır. Tatlıdil Gazetesi’nin ise Niğde İl Yıllığı’nda ismi hakkında verilen bilgi dışında hiçbir kayda rastlanılamamıştır. Diğer gazete ve dergilerin elimizde bulunan nüshalarından hareketle Niğde basın tarihinin 1924-1931 seneleri arası ortaya konulmaya çalışılmıştır.

⁷⁵ A. Mustafa, “Büyük Şairimizin Yıldönümü”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 10-11.

⁷⁶ Hadi Tuğrul, “Prens”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 11.

⁷⁷ “Yeni Edebiyat ve Sanat Nazariyeleri”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 11-13.

⁷⁸ “Toksözlü Kari” İmzalı Mektub sahibine”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 14-16.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Niğde’de ilk matbaanın 1922 senesinde kurulmuş olması dikkate alındığında kısa sürede basın hayatının büyük bir gelişme ve canlılık kazandığı aşikârdır. Bu gazete ve dergiler Niğde’nin kültür hayatının gelişmesinde önemli rol oynamışlardır.

KAYNAKÇA

1. Gazeteler

FERYAD, I/5 (31 Kânunuevvel 1341), I/14 (16 Teşrinievvel 1340), I/18, (13 Teşrinisani 1340), I/19 (20 Teşrinisani 1340), I/24 (25 Kânunuevvel 1340), I/25 (1 Kânunusani 1340).

NIDA, I/4 (5 Kânunusani 1340), I/5 (12 Kânunusani 1341), I/7 (26 Kânunusani 1341), I/10 (16 Şubat 1341).

MÜDAFAA, I/4 (29 kânunusani 1341), I/10 (9 Nisan 1341), I/11 (16 Nisan 1341).

NIĞDE, I/7 (13 Kânunusani 1926), I/8 (20 Kânunusani 1926, II/67 (6 Temmuz 1927) (Feryad Gazetesi’nin ismi değişmiştir).

BILGI, I/1 (23 Kânunusani 1928).

RESMI NIĞDE, VII/378 (19 Ağustos 1935) (Bilgi Gazetesi’nin ismi değişmiştir).

NIĞDE, VII/379 (26 Ağustos 1935) (Resmi Niğde Gazetesi’nin ismi değişmiştir).

2. Dergiler

GÜZEL MECMUA, I/1 (11 Şubat 1928), I/2 (22 Mart 1928).

İLKADIM, I/8 (Mayıs 1926)

3. Kitap ve Makaleler

“Bor Muallimler Birliği’nin Müsameresi”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.10.

“Büyük Gaziye”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 3-4.

“Çiftçinin Kızı”, Mütercimi Ahmed Sami, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.7-8.

“Güzel Mecmua Niçin Çıkıyor”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 5-6.

“Nefiseler Meşheri”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 13-15.

“Niğde’nin Kültür Durumu”, *Niğde İl Yıllığı 1967*.

“Toksözlü Kari’ İmzalı Mektub Sahibine”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 14-16.

“Yeni Edebiyat ve Sanat Nazariyeleri”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 11-13.

“Yeni Pervaneler”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 1-2.

A. Mustafa, “Büyük Şairimizin Yıldönümü”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 10-11.

A. M. “Bizde Tarih ve Tarih Kitapları”, *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 6-7.

Abdülkerim Akif, “Tarih Bir İlim Olamaz?”, *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.5-6.

Cevad Cenab, “Harab” (şiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.5.

Doktor Ekrem, “Mektebin Müştemilatı”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.5-6.

Ekrem, “Acı Bir Hatıra”, *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.9.

Ekrem, “Bir Güzele...” (şiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 3.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

- Ekrem'in, "Yanakların" (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 7.
- ERTUĞRUL, Ali, *Anadolu Selçukluları Devrinde Yazılan Bir Kaynak: Niğdeli Kadı Ahmed'in El-veledü's-Şefik ve'l-Hâdidü'l-Halik'i*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi Sanatları Ana Bilim Dalı, İzmir 2009
- Fazıl, "Kulaktan Aşk" (şiiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.6.
- Gültekin, "Ah O Güzel İken.." (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 10-11.
- Hadi Tuğrul, "Prens" (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 11.
- Hicri Tahsin, "Gül Dikenleri" (şiiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 2-4.
- Hilmi Gültekin, "Mücadele-i Hayatiye", *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 1-2.
- Kemal, "İlk Bahar Koşuları Münasebetiyle", *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s. 2-4.
- Kerim Gültekin, "Bir İzah...", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 18.
- _____, "Kâri'atla Baş Başa", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 18.
- _____, "Milliyet" (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.4.
- _____, "Niğde'yi Nasıl Gördüm?", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 12.
- Kerim, "Benim Şiiirim" (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 6.
- _____, "Şark" (şiiir), *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 8.
- _____, "Tabiattan Kitabeler...", *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 9.
- Lokman, "Rakı-Sarhoşluk", *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.9-10.
- M. A. Akif, "Hakiki Memleket Coğrafyası Nasıl Yazılır", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 10-11.
- _____, "Maarifte Son İlmî İnkılâp", *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.7-9.
- M. Ata, "Güneş Yükselirken" (şiiir), *İlkadım*, I/8 (Mayıs 1926), s.6.
- M. K. K. "Ferd mi, Cemiyet mi", *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s.3-4.
- _____, "İstediğim şiiir", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 12.
- M.A.A,"Türk Edebiyatını Garb Edebiyatıyla Mukayesesi", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 8-10.
- ÖZMEL, İsmail, *Niğdeli Şair ve Yazarlar*, Tekten Matbaası, Niğde 2009.
- Ziya Sinc, "Devrana Gazel", *Güzel Mecmua*, I/1 (11 Şubat 1928), s. 15.
- _____, "Bugünün Şairine", *Güzel Mecmua*, I/2 (22 Mart 1928), s. 6.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Feryad Gazetesi, 31 Kanunuevvel 1341

Müdafaa Gazetesi, 29 Kanunusani 1341

Nida Gazetesi, 5 Kanunusani 1340

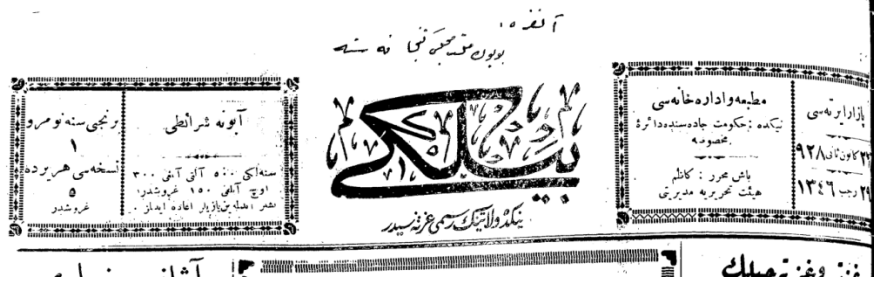

Niğde Gazetesi, 13 Kanunusani 1926

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

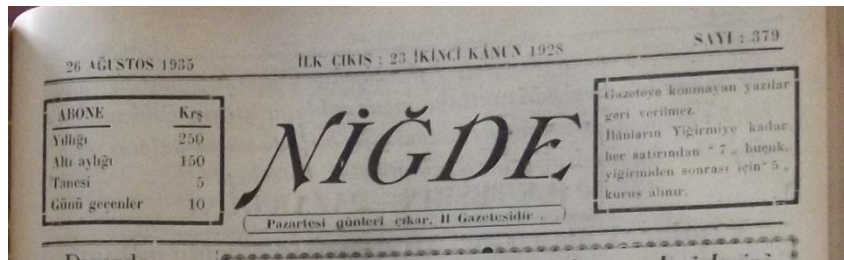

Bilgi Gazetesi, 23 Kanunusani 1928

Resmi Niğde Gazetesi, 16 Şubat 1931

Niğde Gazetesi, 26 Ağustos 1935

İlkadım (Mecmua), VIII (1 Mayıs 1926)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

Güzel Mecmua, I (11 Şubat 1928)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/5 Spring 2013

